

Korach

קֶרַח

ראשון

Korach took, [Korach], the son of
Yitzhar the son of Kehos, the son of
Levi, and Dasan and Aviram the sons of
Eliav, and On the son of Peles, the sons
of Reuvein.

1 וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קֵהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם בְּנֵי

אֱלִיאָב וְאֹן בֶּן־פְּלֵת בְּנֵי רְאוּבֵן:

וַאֲתַפְּלֵג קֶרַח בֶּר יִצְחָר בֶּר קֵהָת בֶּר לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם
בְּנֵי אֱלִיאָב וְאֹן בֶּר פְּלֵת בְּנֵי רְאוּבֵן

Rashi

ויקח קרח. פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא:

ויקח קרח. לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלג נחלק משאר
העדה להחזיק במחלוקת וכן (אויב טו, יב) מה יקח לבך לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם. דבר אחר ויקח קרח משך
ראשי סנהדראות שבהם בדברים כמו שנאמר (במדבר כ, כה) קח את אהרן (הושע יד, ג) קחו עמכם דברים (תנחומא קרח
א):

בן יצהר בן קהת בן לוי. ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מט, ו)
ובקהלם אל תחד כבודי והיכן נזכר שמו על קרח בהתייחסם על הדוכן בדברי הימים שנאמר (ד"ה א ו, כב"ג) בן אביאסף בן
קרח בן יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל (תנחומא ד):

ודתן ואבירם. בשביל שהיה שבט ראובן שרוי בחנייתם תימנה (לעיל ב, י) שכן לקהת ובניו החונים תימנה (שם ג, כט)
נשתתפו עם קרח במחלוקתו אוי לרשע אוי לשכנו (תנחומא ד). ומה ראה קרח לחלוק עם משה נתקנא על נשיאותו של
אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור (שם א). אמר קרח אחי אבא ארבעה היו שנאמר (שמות ו,
יח) ובני קהת וגו' עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה אחד מלך ואחד כהן גדול מי ראוי ליטול את השניה לא אני שאני בן
יצהר שהוא שני לעמרם והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם הריני חולק עליו ומבטל את דבריו. מה עשה עמד וכנס
ר"נ ראשי סנהדראות רובן משבט ראובן שכיניו והם אליצור בן שדיאור וחביריו וכיוצא בו שנאמר נשיאי עדה קריאי מועד
ולהלן הוא אומר (במדבר א, טז) אלה קרואי העדה והלבישן טליתות שכולן תכלת באו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית

שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה אמר להם חייבת התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פטורה זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה (תנחומא ב):
בני ראובן. דתן ואבירם ואון בן פלת:

They rose up before Moshe with men
from Bnei Yisroel [numbering] two
hundred and fifty, who were the
leaders of the congregation, those who
were called to meetings, men of
[prominent] name.

2 וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים

וּמֵאֲתָיִם נְשִׂאֵי עֵדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי־שֵׁם:
called

וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְגִבְרִיָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְאֹתָן וְחֲמִשִּׁין
רַבְרָבִי כְּנֻשְׁתָּא מְעַרְעֵי זְמַן אֲנָשִׁין דְּשִׁמָּא

They gathered against Moshe and
Aharon, and they said to them: "You
have [taken] too much for yourselves
[and] since the entire congregation are
all holy and Adonoy is in their midst,
why do you raise yourselves above the
assembly of Adonoy?"

3 וַיִּקְהָלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי

כָּל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ

עַל־קֹהֶל יְהוָה:

וַאֲתַכְנֹשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן וַאֲמָרוּ לְהוֹן סָגִי לְכוֹן
אַרִּי כָּל כְּנֻשְׁתָּא כְּלֵהוֹן קְדִישִׁין וּבִינֵיהוֹן שְׂרִיָּא שְׂכֻנְתָּא
דִּי וּמָא דִּין אַתּוֹן מִתְרַבְּרִין עַל קֹהֶלָא דִּי

Rashi

רב לכם. הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה:

כלם קדושים. כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה:

ומדוע תתנשאו. אם לקחת אתה מלכות לא היה לך לברר לאחיד כהונה לא אתם לבדכם שמעתם בסיני (שמות כ, ב) אנכי
ה' אלהיך כל העדה שמעו (תנחומא ד):

Moshe heard, and he fell upon his face.

4 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו:

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל אָפוּהִי

Rashi

ויפול על פניו. מפני המחלוקת שכבר זה בידם סרחון רביעי חטאו בעגל (שמות לב, יא) ויחל משה במתאוננים (במדבר יא, ב) ויתפלל משה במרגלים (שם יד, יג) ויאמר משה אל ה' ושמעו מצרים במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו משל לבן מלך שסרח על אביו ופייס עליו אוהבו פעם ושתים ושלוש כשסרח רביעית נתרשלו ידי האוהב ההוא אמר עד מתי אטריח על המלך שמא לא יקבל עוד ממני (תנחומא ד):

He spoke to Korach and to his entire congregation, saying: "[In the] morning, Adonoy will make known who is His, and who is holy, He will bring close to Him; and whoever He chooses, He will bring near to Him.

5 וַיְדַבֵּר אֶל-קָרַח וְאֶל-כָּל-עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וַיֵּדַע יְהוָה

אֶת-אֲשֶׁר-לֹו וְאֶת-הַקָּדוֹשׁ וְהַקָּרִיב אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר

יִבְחַר-בּוֹ יִקְרִיב אֵלָיו:

וּמִלִּיל עִם קָרַח וְעִם כָּל כְּנֻשָּׁתָהּ לְמִימַר בְּצֹפְרָא
וַיְהוֹדַע יְיָ יֵת דְּכָשֶׁר לָהּ וַיֵּת דְּקָדִישׁ וַיִּקְרַב לְקַדְמוֹהִי
וַיֵּת דִּי יִתְרַעֵי בֵּהּ יִקְרַב לְשִׁמוּשָׁהּ

Rashi

בקר ויודע וגו'. עתה עת שכרות הוא לנו ולא נכון להראות לפניו והוא היה מתכוין לדחותם שמא יחזרו בהם (תנחומא ה):

בקר ויודע ה' את אשר לו. לעבודת לוויה:

ואת הקדוש. לכהונה:

והקריב. אותם אליו (שם). והתרגום מוכיח כן ויקרב לקדמוהי יקרב לשמושיה. ומדרשו (שם) בקר אמר להם משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולים אתם להפוך בקר לערב כן תוכלו לבטל את זו שנאמר (בראשית א, ה ד) ויהי ערב ויהי בוקר ויבדל כך (דה"א כג, יג) ויבדל אהרן להקדישו וגו':

Do this: Take, for yourselves, fire pans,
Korach and his entire congregation,

6 זֹאת עֲשׂוּ קַחוּ-לָכֶם מִחֲתָוֹת ^{a pan for live coals} קָרַח וְכָל-עֲדָתוֹ:

דָּא עֲבִידוּ סְבוּ לְכוֹן מִחֲתָנִין קָרַח וְכָל כְּנֻשָּׁתָהּ

Rashi

זאת עשו קחו לכם מחתות. מה ראה לומר להם כך אמר להם בדרכי העובדי כוכבים ומזלות יש נימוסים הרבה וכומרים הרבה וכולם (ס"א ואין כולם) מתקבצים בבית אחד אנו אין לנו אלא ה' אחד ארון אחד ותורה אחת ומזבח אחד וכהן גדול אחד ואתם ר"ן איש מבקשים כהונה גדולה אף אני רוצה בכך הא לכם תשמיש חביב מכל היא הקטרת החביבה מכל הקרבנות וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא לפיכך התרה בהם והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש כבר הוא בקדושתו וכי אין אנו יודעים שמי שיבחר הוא הקדוש אלא אמר להם משה הריני אומר לכם שלא תתחייבו מי שיבחר בו יצא

חי וכולכם אובדים (תנחומא ה):

מחתות. כלים שחותין בהם גחלים ויש להם בית יד:

and place fire in them and put incense upon them before Adonoy, tomorrow; and it will be that the man who will be chosen by Adonoy, he is the holy one; [you have taken] too much upon yourselves, sons of Levi."

7 וַתֵּן בָּהֶן אֵשׁ וְשִׂמוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה מָחָר

וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב־לָכֶם

בְּנֵי לֵוִי:

וְהָבּוּ בָהֶן אֶשְׁתָּא וְשִׂיאוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין קָדָם
יְיָ מָחָר וְיִהְיֶה גִבְרָא דִּיתְרָעִי יְיָ הוּא קָדִישׁ סְגִי לְכוֹן בְּנֵי
לֵוִי

Rashi

רב לכם בני לוי. דבר גדול אמרתי לכם. ולא טפשים היו שכך התרה בהם וקבלו עליהם לקרב אלא הם חטאו על נפשותם שנאמר (להלן יז, ג) את מחתות החטאים האלה בנפשותם. וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל ששקול כנגד משה ואהרן אמר בשבילו אני נמלט וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש שנאמר (ד"ה"א כה, ה) כל אלה בנים להימן אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש טעה ותלה בעצמו ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה ומשה היה רואה. (תנחומא ה):
רב לכם. דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק על הקב"ה:

Moshe said to Korach, "Please listen sons of Levi,

8 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח שְׁמָעוּ־נָא בְנֵי לֵוִי:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְקֹרַח שְׁמָעוּ כָעַן בְּנֵי לֵוִי

Rashi

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי. התחיל לדבר עמו דברים רכים כיון שראהו קשה עורף אמר עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו עמו אדבר גם אל כולם התחיל לזרז בהם שמעו נא בני לוי (שם ו):

is it but a pittance for yourselves that the God of Israel has separated you from the [rest of the] congregation of Israel to bring you closer to Him to perform the services of the Mishkan of Adonoy, and to stand before the congregation to serve them?

הַזֶּעַר לְכוֹן אֲרֵי אֶפְרַשׁ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל יִתְכוֹן
מִכְנֻשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל לְקִרְבָּא יִתְכוֹן קְדָמוּהֵי לְמַפְלַח יִתְ
פּוֹלְחוֹן מִשְׁכָּנָא דִּי וְלִמְקָם קָדָם כְּנֻשְׁתָּא לְשִׁמְשׁוּתָהוֹן

Rashi

ולעמוד לפני העדה. לשיר על הדוכן:

He brought you near with all of your brethern the sons of Levi with you, and yet you ask to be kohanim as well?

וְקִרְבַּ יִתְדִי וְיִתְ כָּל אֶחָד בְּנֵי לֵוִי עֲמִיד וּכְעֵן אֶתוֹן בְּעֵן
אִף כְּהוֹנָתָא רַבְתָּא

and so
forth

: כְּהֻנָּה

Rashi

ויקרב אתך. לאותו שירות שהרחיק ממנו שאר עדת ישראל:

Therefore, you and your entire congregation who are gathered against Adonoy; and what is Aharon that you rail against him?"

בְּכוֹן אֶת וְכָל כְּנֻשְׁתְּךָ דְּאִזְדַּמְנָתוֹן עַל יִי וְאַהֲרֹן מַה הוּא
אַרִי אֶתְרַעַמְתוֹן עֲלוּהֵי

to fix upon

11 לָכֵן אַתָּה וְכָל-עֲדַתְךָ הַנֹּעֲדִים עַל-יְהוָה וְאַהֲרֹן

מַה-הוּא כִּי תִלּוּנוּ [תְּלִינוּ] עָלָיו:

Rashi

לכן. בשביל כך אתה וכל עדתך הנועדים אתך על ה' כי בשליחותו עשיתי לתת כהונה לאהרן ולא לנו הוא המחלוקת הזוה:

Moshe sent to call for Dasan and
Avirom the sons of Eliav and they said
“We will not go up.

וישלח משה למקרי לדתו ולאבירם בני אליאב ואמרו
לא נעלה

12 וישלח משה לקרא לדתו ולאבירם בני אליאב ואמרו
לא נעלה:

Rashi

וישלח משה וגו'. מכאן שאין מחזיקין במחלוקת שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום (סנהדרין קי. תנחומא י):
לא נעלה. פיהם הכשילם שאין להם אלא ירידה (שם ו):

Is it but a pittance that you have
brought us up from a land flowing with
milk and honey to kill us in the desert,
that you must exercise power over us
to make yourself powerful as well?

הזעיר ארי אסקתנא מארעא עבדא חלב ודבש
לקטלותנא במדברא ארי אתרברבת עלנא אף
אתרברבא

13 המעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו
במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר:

to have
(transitively)

שני

Even into a land flowing with milk and
honey you have not brought us, and
[not] given us an inheritance of fields
and vineyards if you put those people's
eyes out, [even then] we would not go
up.”

ברם לא לארעא עבדא חלב ודבש אעלתנא ויהבת
לנא אחסנת חקליו וכרמיו העיני גבריא האינו תשלח
לעורא לא נסק

14 אף לא אל-ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו ותתן-לנו
נחלת שדה וכרם העיני האנשים ההם תנקר לא
נעלה:

to bore

ותתן לנו. הדבר מוסב על לא האמור למעלה כלומר לא הביאותנו ולא נתת לנו נחלת שדה וכרם אמרת לנו (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ וגו' משם הוצאתנו ולא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו אלא גזרת עלינו להמיתנו במדבר שאמרת לנו (במדבר יד, כט) במדבר הזה יפלו פגריכם:

העיני האנשים ההם תנקר וגו'. אפילו אתה שולח לנקר את עינינו אם לא נעלה אליך לא נעלה:
האנשים ההם. כאדם התולה קללתו בחבירו:

Moshe was extremely distressed, and said to Adonoy: "Do not turn to their offering; not a donkey did I sequester from any one of them nor have I done ill to any one of them."

15 וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי תַפְן

אֶל־מִנְחָתָם לֹא חָמֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאַתִּי וְלֹא הִרְעַתִּי

אֶת־אֶחָד מֵהֶם:

וַיַּחַר לְמֹשֶׁה לְחַדָּא וַאֲמַר קָדָם יי לֹא תִקְבֵּל בְּרִיעָא
קוֹרְבָנָהוֹן לֹא חָמְרָא דְחַד מִנְהוֹן שְׁחָרִית וְלֹא
אַבְאִישִׁית יֵת חַד מִנְהוֹן

ויחר למשה מאד. נצטער עד למאוד:

אל תפן אל מנחתם. לפי פשוטו הקטרת שהם מקריבים לפניך מחר אל תפן אליהם והמדרש אומר (תנחומא ז) יודע אני שיש להם חלק בתמידי צבור אף חלקם לא יקובל לפניך לרצון תניחנו האש ולא תאכלנו:
לא חמור אחד מהם נשאתי. לא חמורו של אחד מהם נטלתי אפילו כשהלכתי ממדין למצרים והרכבתי את אשתי ואת בני על החמור והיה לי ליטול אותו החמור משלהם לא נטלתי אלא משלי (תנחומא ז). ותרגם אונקלוס שחרית לשון ארמי כך נקראת אנגריא של מלך שחזור (ב"מ עח, א. ב"ב מז, א):

Moshe said to Korach: "You and your entire congregation will be before Adonoy, you, and they, and Aharon, tomorrow.

16 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח אַתָּה וְכָל־עֲדֹתְךָ הֵיוּ לִפְנֵי יְהוָה

אַתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מֶחָר:

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקֹרַח אַתָּה וְכָל כְּנַשְׁתְּךָ הֵיוּ זְמִינִין לְקָדָם
יי אַתָּה וְאַיִנֹּן וְאַהֲרֹן מֶחָר

והם. עדתך:

Each man will take his firepan and place incense in them and you will offer before Adonoy each man his firepan, two hundred and fifty firepans, and you and Aharon will each take his own firepan."

17 וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֲתָתוֹ וַיִּנְתְּמֵם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת

וַהֲקִרְבָּתָם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מִחֲתָתוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאתִים

מִחֲתָת וְאַהֲרֹן אִישׁ מִחֲתָתוֹ:

וּסְבוּ גִבֹּר מִחֲתִיתִּיה וַתִּשְׁווּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין
וַתִּקְרְבוּן קֹדֶם יי גִּבֹּר מִחֲתִיתִּיה מֵאַהֲרֹן וְחֲמִשִּׁין מִחֲתִין
וְאַתָּה וְאַהֲרֹן גִּבֹּר מִחֲתִיתִּיה

Rashi

והקרבתם וגו' איש מחתתו. החמשים ומאתים איש שבכם:

Each man took his firepan and they placed fire in them and they put incense in them and they stood at the entrance of the Tent of Meeting along with Moshe and Aharon.

18 וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֲתָתוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ עֲלֵיהֶם

קְטֹרֶת וַיַּעֲמֻדוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

וַיִּסְבּוּ גִבֹּר מִחֲתִיתִּיה וַיִּהְיוּ עֲלֵיהֶן אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ
עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין וַיִּקְמוּ בְּתָרֵעַ מִשְׁכַּן זִמְנָא וּמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן

Korach congregated against them, the entire congregation at the entrance of the Tent of Meeting, and the glory of Adonoy appeared to the entire congregation.

19 וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת־כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל

מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעֵדָה: (פ)

וְאַכְנָשׁ עֲלֵיהֶן קֹרַח יֵת כָּל כְּנֻשָּׁתָא לְתָרֵעַ מִשְׁכַּן זִמְנָא
וְאַתְגְּלִי יִקְרָא דַּי לְכָל כְּנֻשָּׁתָא

Rashi

ויקהל עליהם קרח. בדברי ליצנות כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופתה אותם כסבורין אתם שעלי לבדי אני מקפיד איני מקפיד אלא בשביל כלכם אלו באין ונוטלין כל הגדולות לו המלכות ולאחיו הכהונה עד שנתפתו כלם (תנחומא ז):
וירא כבוד ה'. בא בעמוד ענן:

שלישי

Adonoy spoke to Moshe and to Aharon,
saying:

20 וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמִימָר

“Separate yourselves from among this
congregation, and I will annihilate
them in an instant.”

21 הַבִּדְלוּ ^{to divide} מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלֶה אֹתָם כְּרָגַע:

אֲתַפְּרְשׁוּ מִגּוֹ כְּנֻשָּׁתָא הָדָא וְאַשִׁיצי יְתִהוֹן כְּשָׁעָה

They fell upon their faces, and they
said: “Almighty, the God of the spirits
of all flesh; if one man sins shall You be
angry with the entire congregation?”

22 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר

הָאִישׁ אֶחָד יַחֲטֵא וְעַל כָּל־הָעֵדָה תִּקְצֹף: (פ)

וַיִּפְּלוּ עַל אִפֵּיהוֹן וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵא רוּחֵא לְכָל בָּשָׂרָא
גְּבָרָא חָד יִיחֹב וְעַל כָּל כְּנֻשָּׁתָא יְהִי רוּגְזָא

Rashi

אל אלהי הרוחות. יודע מחשבות אין מדתך כמדת בשר ודם מלך בשר ודם שסרחה עליו מקצת מדינה אינו יודע מי החוטא לפיכך כשהוא כועס נפרע מכולם אבל אתה אתה לפניך גלויות כל המחשבות ויודע אתה מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא ואתה על כל העדה תקצוף. אמר הקדוש ב"ה יפה אמרת אני יודע ומודיע מי חטא ומי לא חטא (שם):

Adonoy spoke to Moshe, saying:

23 וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

Speak to the congregation, saying:
“Depart from the vicinity of the
dwelling of Korach, Dasan and
Avirom.”

24 דַּבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר הָעֲלוּ מִסְבֵּיב לְמִשְׁכַּן־קֹרַח דָּתוֹ

וְאַבִּירָם:

מִלֵּל עִם כְּנֻשָּׁתָא לְמִימָר אֶסְתַּלְקוּ מִסְּחֹר סְחֹר לְמִשְׁכָּנָא דְקָרַח דָּתָן וְאַבִּירָם

Rashi

העלו וגו'. כתרגומו אסתלקו מסביבות משכן קרח:

Moshe rose up and went to Dasan and
Avirom and the elders of Israel went
along after him.

25 וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּתָן וְאַבִּירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי

יִשְׂרָאֵל:

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ לְדָתָן וְאַבִּירָם וַיֵּלְכוּ בְּתִרוֹהֵי סָבִי
יִשְׂרָאֵל

Rashi

ויקם משה. כסבור שישאו לו פנים ולא עשו (מד"ר. שם ח):

He spoke to the congregation, saying:
"Please get away from the tents of these
evil men, and do not touch anything
belonging to them, lest you be swept
away in all their transgressions."

26 וַיְדַבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר סֹרְרוּ נָא מֵעַל אֹהֲלֵי הָאֲנָשִׁים

הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל־תִּגְעֻוּ בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן־

properly

תִּסָּפּוּ בְּכָל־חַטֹּאתֵיהֶם:

וּמִלֵּל עִם כְּנֻשָּׁתָא לְמִימָר זִוְרוּ כְעַן מֵעַלְיוּ מִשְׁכְּנֵי
גְבִירָא חִיבִיָּא הָאֵלִין וְלֹא תִקְרְבוּן בְּכָל דִּי לְהוֹן דְּלִמָּא
תִּלְקוּן בְּכָל חֻבִּיָּהוֹן

They withdraw from the dwelling of
Korach, Dasan and Avirom, and all
around; and Dasan and Avirom went
out, and stood at the door of their tents
with their wives, children and infants.

27 וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן־קָרַח דָּתָן וְאַבִּירָם מִסָּבִיב וְדָתָן

וְאַבִּירָם יֵצְאוּ נֹצְצִים פֶּתַח אֹהֲלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם

children

וְטַפָּם :

וְאֶסְתַּלְקוּ מֵעַלְיוּ מִשְׁכָּנָא דְקָרַח דָּתָן וְאַבִּירָם מִסְּחֹר
סְחֹר וְדָתָן וְאַבִּירָם נִפְקוּ קִיָּמִין בְּתִרְעָה מִשְׁכְּנֵיהוֹן
וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וְטַפְלֵיהוֹן

Rashi

יצאו נצבים. בקומה זקופה לחרף ולגדף כמו (שמואל-א יז, טז) ויתיצב ארבעים יום דגלית (תנחומא ח):
ונשיהם ובניהם וטפם. בא וראה כמה קשה המחלוקת שהרי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות ובית
דין של מעלה עד כ' שנה וכאן אבדו אף יונקי שדים (שם ג):

Moshe said: "This is how you will
know that Adonoy has sent me to
perform all of these deeds, for, I did not
devise them myself.

28 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי־יְהוָה שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֵת

כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי־לֹא מִלְבִּי:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּדֹא תִדְעוּן אֲרִי יְיָ שְׁלַחְנִי לְמַעַבְדּוֹ יֵת כָּל
עוֹבְדֵי הָאֱלֹהִין אֲרִי לֹא מִרְעוּתִי

Rashi

לעשות את כל המעשים האלה. שעשיתי על פי הדבור לתת לאהרן כהונה גדולה ובניו סגני כהונה ואליצפן נשיא הקהתי:

If as all men die will these men meet
their deaths, and the reckoning (fate) of
all men will be reckoned upon them,
then Adonoy has not sent me.

29 אִם־כָּמוֹת כָּל־הָאָדָם יָמָתוֹן אֱלֹהִי וּפְקֻדַּת ^{inspection} כָּל־הָאָדָם

יִפְקַד עֲלֵיהֶם לֹא יִהְיֶה שְׁלַחְנִי:

אִם כָּמוֹתָ דָּכָל אֲנִישָׁא יָמוֹתוֹן אֱלִין וּסְעָרָא דָּכָל
אֲנִישָׁא יִסְתַּעַר עֲלֵיהוֹן לֹא יִי שְׁלַחְנִי

Rashi

לא ה' שלחני. אלא אני עשיתי הכל מדעתי ובדין הוא חולק עלי (שם ח):

If Adonoy will create a [new] creation
and the ground will open its mouth
and swallow them along with all of
their belongings, and they will go down
alive to the grave, then you will know
that these men have angered Adonoy."

30 וְאִם־בְּרִיאָה ^{creation} יִבְרָא יְהוָה וּפְצֻתָּהּ ^{to rend} הָאֲדָמָה

אֶת־פִּיהָ וּבִלְעָה אֹתָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וַיֵּרְדּוּ חַיִּים

שְׂאֵלָה וַיִּדְעֻתָּם כִּי ^{to scorn} נֶאֱצָו הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה

אֶת־יְהוָה:

וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵי יְיָ וּפְתַחַת אֲרָעָא יֵת פּוּמָה וְתַבְלַע
יִתְהוֹן וַיֵּת כָּל דִּי לְהוֹן וַיַּחֲתוֹן כַּד חַיִּין לְשִׂאוֹל וְתִדְעוּן
אֲרִי אֲרִגְזוֹ גּוֹבְרִיא הָאֱלִין קָדָם יְיָ

Rashi

ואם בריאה. חדשה:

יברא ה'. להמית אותם במיתה שלא מת בה אדם עד הנה ומה היא הבריאה ופצתה האדמה את פיה ותבלעם אז וידעתם כי נאצו הם את ה' ואני מפי הגבורה אמרתי ורבותינו פירשו (שם יא. סנהדרין קי, א) אם בריאה פה לארץ מששת ימי בראשית מוטב ואם לאו יברא ה':

As he was finishing speaking all these words the ground beneath them split.

to cleave

31 וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבָּקַע

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם:

וַהֲוָה כִּד שִׁיְצִי לְמַלְלָא יֵת כָּל פְּתִגְמִיָּא הָאֲלִין

וְאַתְבָּזַעַת אֶרְעָא דִּי תַחְתֵּיהֶן

The earth opened its mouth and swallowed them and their houses and all the people belonging to Korach and all of the possessions.

32 וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־בְּתֵיהֶם וְאֶת

property

כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֶרַח וְאֶת כָּל־הָרְכוּשׁ:

וּפְתַחַת אֶרְעָא יֵת פּוּמָהּ וּבְלַעַת יִתְהוֹן וְיֵת אֲנָשׁ בְּתֵיהֶן
וְיֵת כָּל אֲנָשָׁא דִּי לְקֶרַח וְיֵת כָּל קְנִינָא

They, and all belonging to them, went down alive to the grave, and the earth covered them and they perished from among the assembly.

33 וַיֵּרְדּוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאֵלָה וְתֶכֶס עֲלֵיהֶם

הָאָרֶץ וַיִּאָּבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל:

וּנְחָתוּ אִינוֹן וְכָל דִּי לָהֶן כִּד חִיִּין לְשָׂאוֹל וְחִפַּת עֲלֵיהֶן
אֶרְעָא וַאֲבָדוּ מְגוֹ קָהָלָא

All of Yisroel who were around them fled from their uproar, for they said, perhaps the earth will swallow us.

34 וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם נָסּוּ לְקָלָם כִּי אָמְרוּ

פְּוִיתְבָּלְעֵנוּ הָאָרֶץ:

וְכָל יִשְׂרָאֵל דִּי בְּסִחְרָגִיהֶן עָרְקוּ לְקָלְהֶן אָרִי אָמְרוּ

דְּלָמָא תִּבְלַעֲנָא אֶרְעָא

Rashi

נסו לקולם. בשביל הקול היוצא על בליעתן:

A fire came forth from Adonoy and consumed the two hundred and fifty men who were bringing the incense.

וְאֵשׁ יֵצְאָה מֵאֵת יְהוָה וְתֹאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֲתֵיב
גִּבֹּרָא מִקִּרְיַי קְטֹרֶת בּוֹסְמִיָּא

35 וְאֵשׁ יֵצְאָה מֵאֵת יְהוָה וְתֹאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֲתֵיב
אִישׁ מִקִּרְיַי הַקְטָרֶת: (פ)

במדבר 17

Adonoy spoke to Moshe, saying;

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לֵּמַר

“Say to Elazar the son of Aharon, the kohein and have him lift up the firepans from the inferno, and you, scatter the fire yonder, for, they were sanctified;

אָמַר לְאֶלְעָזָר בֶּר אַהֲרֹן כֹּהֵנָא וַיִּפְרֹשׂ יָת מַחְתֵּיתָא
מִבֵּין יְקִידִיָּא וַיִּת אֶשְׁתָּא יֶרְחִיק לְהֵלָא אַרְי אֶתְקַדְּשׁוּ

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

a pan for
live coals

2 אָמַר אֶל־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיִּרָם אֶת־הַמַּחְתֹּת

מִבֵּין הַשְּׂרָפָה וְאֶת־הָאֵשׁ זָרָה - הֵלָאָה כִּי
onward to toss
about

קִדְּשׁוּ:

Rashi

ואת האש. שבתוך המחתות:

זרה הלאה. לארץ מעל המחתות:

כי קדשו. המחתות ואסורין בהנאה שהרי עשאו כלי שרת:

[These] firepans of these sinners [who paid] with their souls, and make them into hammered sheets to overlay the altar, for they were brought in offering before Adonoy and they were sanctified; and they shall be for a sign for Bnei Yisroel.

יֵת מַחֲתֹת חַיִּיבֵי הָאֵלִין דְּאִתְחִיבוּ בְּנִפְשֵׁיהוֹן
וַיַּעֲבִדוּן יְהוֹן טָסִין רְדִידִין חוֹפָאָה לְמַדְבָּחָא אֲרִי
קֶרְבָּנוֹן קָדָם יְיָ וְאִתְקַדְּשׁוּ וַיְהִי לָאֵת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

3 אֵת מַחֲתֹת הַחֹטָאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשָׁתָם וַעֲשׂוּ אֹתָם
רָקְעֵי פָחִים צְפוּי לְמִזְבֵּחַ כִּי־הִקְרִיבָם
לְפָנֵי־יְהוָה וַיִּקְדָּשׁוּ וַיְהִי לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

Rashi

החטאים האלה בנפשותם. שנעשו פושעים בנפשותם שנחלקו על הקב"ה (יומא לו):
רקעי. רדידין:
פחים. טסין מרודדין טינבי"ש בלע"ז:
צפוי למזבח. למזבח הנחשת:
ויהיו לאות. לזכרון שיאמרו אלו היו מאותן שנחלקו על הכהונה ונשרפו:

Elazar the kohein, took the copper firepans, those that the fire victims brought and hammered them into a covering for the altar,

וְנָסִיב אֶלְעָזָר כֹּהֵנָא יֵת מַחֲתֹתָא דְנִחָשָׂא דְקָרִיבוּ
יֻקְדָּשׁוּ וַיְהִי לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

4 וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֵת מַחֲתֹת הַנִּחָשֹׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ

הַשֹּׂרָפִים וַיִּרְקְעוּם צְפוּי לְמִזְבֵּחַ:

to pound
the earth

Rashi

וירקעום. אינטינדר"ש בלע"ז:

to be a reminder for Bnei Yisroel so that a commoner shall never offer, one who is not a descendant of Aharon, to burn incense before Adonoy; so as not to be like Korach and his congregation; as Adonoy spoke to him, through Moshe.

דְּכִרְנָא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דִּי לֹא יִקְרַב גִּבְר חִלּוּנִי דִּי
לֹא מִזְרַע אַהֲרֹן הוּא לְאַסְקָא קְטֹרֶת בּוֹסְמִין קֳדָם
יְיָ וְלֹא יְהִי כְּקֹרַח וְכִכְנֹשְׁתִּיהָ כְּמָא דִּי מַלִּיל יְיָ בִּידָא
דְּמֹשֶׁה לִּיה

memory

5 זָכְרוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זָר
אֲשֶׁר לֹא מִזְרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה
וְלֹא־יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה
לּוֹ:

Rashi

ולא יהיה כקרח. כדי שלא יהיה כקרח:

כאשר דבר ה' ביד משה לו. כמו עליו על אהרן דבר אל משה שיהיה הוא ובניו כהנים לפיכך לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן וגו' וכן כל לי ולו ולהם הסמוכים אצל דבור פתרוןם כמו על. ומדרשו (תנחומא צו, יא) על קרח ומהו ביד משה ולא כתב אל משה רמז לחולקים על הכהונה שלוקין בצרעת כמו שלקה משה בידו שנאמר (שמות ד, ו) ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ועל כן לקה עוזיה בצרעת (דה"ב כו, כ):

They complained—the entire congregation of Bnei Yisroel—on the next day against Moshe and Aharon, saying: “You have killed the people of Adonoy”

וְאַתְרַעְמוּ כָּל כְּנֹשְׁתָא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא דְּבִתְרוּהִי
עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן לְמִימָר אֲתוֹן גְּרַמְתוּן דְּמִית עָמָא
דִּי־יְיָ

the next
day

6 וַיִּלְנוּ כָּל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲרַת עַל־מֹשֶׁה
וְעַל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הִמַּתֶּם אֶת־עַם יְהוָה:

When the congregation assembled against Moshe and Aharon, they turned to the Tent of Meeting and behold! The cloud covered it, and the Glory of Adonoy appeared.

וְהָיָה בְּאַתְכַּנְּשׁוֹת כְּנֹשְׁתָּא עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן
וְאַתְּפִנְיָאוּ לְמִשְׁכַּן זְמָנָא וְהָא חֲפָהּ עֲנָנָא וְאַתְגַּלִּי יִקְרָא
דִּי

Moshe and Aharon came to the front of the Tent of Meeting.

וְעָאֵל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְקֹדֶם מִשְׁכַּן זְמָנָא

7 וַיְהִי בְּהִקְהָל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְּנוּ

אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה כָסְהוּ הָעֲנָן וַיֵּרָא כְבוֹד יְהוָה:

8 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד: (פ)

רביעי

Adonoy spoke to Moshe, saying:

וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

“Remove yourselves from this congregation and I shall annihilate them in an instant,” and they fell upon their faces.

אַתְּפִרְשׁוּ מִגּוֹ כְּנֹשְׁתָּא הָדָא וְאַשִׁיצי יְתִהוֹן כְּשַׁעָה
וַנִּפְּלוּ עַל אֲפִיהוֹן

9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

10 הִרְמוּ ^{to rise} מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלֶה אֹתָם כְּרָגַע

וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם:

Moshe said to Aharon: "Take the firepan and put fire from atop the altar on it and place incense on it, and go quickly to the congregation and atone for them, for anger has come forth from before Adonoy; the plague has commenced."

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן סֶב יֵת מִחֹתֶיךָ וְהֵב עָלֶיהָ אֶשְׁתָּא
מֵעֲלֹי מִדְּבַחָא וְשִׂי קִטּוֹרֶת בּוֹסְמִיָּא וְאוֹבִיל בְּפָרִיעַ
לְכַנְשֵׁתָא וְכִפֹּר עֲלֵיהֶן אֲרִי נֶפֶק רָגְזָא מִן קֳדָם יְיָ שְׂרִי
מוֹתָנָא

11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמִּחָתָה וּתְנוּ־עָלֶיהָ
a pan for
live coals

אֲשֶׁ מַעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטּוֹרֶת וְהוֹלֵךְ
quickly מְהֵרָה

אֶל־הָעֵדָה וְכִפֹּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה

הַחֵל הַנִּגָּף:

Rashi

וכפר עליהם. רז זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע שהקטרת עוצר המגפה כדאיתא במסכת שבת (פט, א):

Aharon took, just as Moshe spoke, and he ran to the middle of the assembly and behold! The plague had commenced among the people. He put on incense and he atoned for the people.

וַיִּסֹּב אַהֲרֹן כַּמָּא דְּמִלִּיל מֹשֶׁה וַיְרֵהט לָגוֹ קְהֵלָא וְהָא
שְׂרִי מוֹתָנָא בְּעַמָּא וַיְהִי יֵת קִטּוֹרֶת בּוֹסְמִיָּא וְכִפֹּר עַל
עַמָּא

12 וַיֵּלֶח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר | דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיֵּרֶץ אֶל־תּוֹךְ הַקָּהָל

וַהֲנִה הַחֵל הַנִּגָּף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת־הַקִּטּוֹרֶת וְכִפֹּר

עַל־הָעָם:

He stood between the dead and between the living and the plague was halted.

וְקָם בֵּין מֵתִיָּא וּבֵין חַיִּיָּא וְאֵתְפְּלִי מוֹתָנָא

13 וַיַּעֲמֵד בֵּין־הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמִּגָּפָה:
to inclose

Rashi

ויעמוד בין המתים וגו'. אחז את המלאך והעמידו על כרחו אמר לו המלאך הנח לי לעשות שליחותי אמר לו משה צוני לעכב על ידך אמר לו אני שלוחו של מקום ואתה שלוחו של משה אמר לו אין משה אומר כלום מלכו אלא מפי הגבורה אם אין אתה מאמין הרי הקב"ה ומשה אל פתח אהל מועד בא עמי ושאל וזהו שנאמר וישב אהרן אל משה (מכילתא. תנחומא תצוה

(ט). דבר אחר למה בקטרת לפי שהיו ישראל מליזין ומרגנים אחר הקטרת לומר סם המות הוא על ידו מתו נדב ואביהוא על ידו נשרפו חמשים ומאתים איש אמר הקב"ה תראו שעוצר מגפה הוא והחטא הוא הממית (מכילתא ויסע פרשה ו. ברכות לג, א):

The dead in the plague totaled fourteen thousand seven hundred, excluding those who died due to Korach's rebellion.

14 וַיְהִיו הַמֵּתִים בַּמִּגָּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלִּבְד הַמֵּתִים עַל־דְּבַר־קֹרַח:

וְהָיוּ דְמֵיתוּ בְּמוֹתָנָא אַרְבַּעַת עָשָׂר אֶלְפִין וּשְׁבַע מֵאָה בַר מִדְמֵיתוּ עַל פְּלִגְתָּא דְקֹרַח

Aharon returned to Moshe to the entrance of the Tent of Meeting and the plague was halted.

15 וַיָּשָׁב אֶהֱרֹן אֶל־מֹשֶׁה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמִּגָּפָה נִעְצְרָה: (פ)

וְתָב אֶהֱרֹן לְמֹשֶׁה לְתַרְע מִשְׁכֵּן זְמָנָא וּמוֹתָנָא אֶתְכְּלִי

חמישי

Adonoy spoke to Moshe, saying:

16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

“Speak to Bnei Yisroel and take from among them a staff, a staff for each father's [tribal] house, from all the leaders according to their fathers' houses, twelve staffs; and you shall write each man's name on his staff.

17 דְּבַר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאֲתָם מִטֶּה מִטֶּה לְבֵית

אָב מֵאֵת כָּל־נִשְׂיָאָהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת

אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מִטְּהוֹ:

מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסָב מִנְהוֹן חוּטְרָא חוּטְרָא לְבֵית

אָבָא מִן כָּל רַבְרַבְנֵיהוֹן לְבֵית אֲבֵהֶתְהוֹן תְּרִי עָשָׂר

חוּטְרִין גְּבַר יֵת שְׁמִיה תִּכְתֹּב עַל חוּטְרִיה

You shall write the name of Aharon on the staff of Levi, for, [there is] one staff for the head of their fathers' house.

וְיִתְּ שֵׁמָא דְאַהֲרֹן תְּכַתֹּב עַל חוּטְרָא דְלֹוי אַרִי חוּטְרָא
חַד לְרִישׁ בֵּית אֲבֹהֵיהֶון

Rashi

כי מטה אחד. אף על פי שחלקתים לשתי משפחות משפחת כהונה לבד ולויה לבד מכל מקום שבט אחד הוא:

You shall leave them inside the Tent of Meeting before the testimony where there I meet you.

וְתַצְנַעְנֵנוּן בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא קֳדָם סִהְדוּתָא דִּי אֲזַמִּין מִימְרִי
לְכוּן תַּמָּן

It shall be that the man whom I choose, his staff shall blossom; and I will abate from Myself the complaints of Bnei Yisroel that they complain against you."

וַיְהִי גִבְרָא דִּי אֶתְרַעֲי בֵּה חוּטְרִיה יִנְעִי וְאָנִיחַ מִן קֳדָמִי
יֵת תּוֹרַעְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי אֲנוּן מִתְרַעְמִין עֲלֵינוּן

18 וְאֵת שֵׁם אֶהֱרֹן תִּכְתֹּב עַל-מִטֵּה לֵוִי כִּי מִטֵּה אֶחָד
לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם:

to fix upon

19 וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֲנִיעַד
לְכֶם שָׁמָּה:

to weave a trap

20 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבַחֲרֶבּוּ מִטֵּהוּ יִפְרַח וְהִשְׁכַּתִּי
מִעָלִי אֶת-תִּלְנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם
עֲלֵיכֶם:

Rashi

והשכתי. כמו (בראשית ח, א) וישכו המים (אסתר ז, י) וחמת המלך שככה:

Moshe spoke to Bnei Yisroel and all the leaders gave to him a staff for each leader; a staff for each leader, according to their fathers' house, twelve staffs, and the staff of Aharon [was] among their staffs.

וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְהִיבוּ לֵיהּ כָּל רַבְרָבֵינֵיהֶון
חוּטְרָא לְרַבָּא חַד חוּטְרָא לְרַבָּא חַד לְבֵית אֲבֹהֵיהֶון
תְּרִי עֶשֶׂר חוּטְרִין וְחוּטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוּ חוּטְרִיהֶון

21 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו | כָּל-נִשְׂאִיָּהֶם
מִטֵּה לְנִשְׂאִי אֶחָד מִטֵּה לְנִשְׂאִי אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם
שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטֵּה אֶהֱרֹן בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם:

בתוך מטותם. הניחו באמצע שלא יאמרו מפני שהניחו בצד שכינה פרח (תנחומא אחרי ח):

Moshe placed the staffs before Adonoy
in the Tent of the Testimony.

וַאֲצַנַע מֹשֶׁה יָת חוֹטְרֵי קֶדֶם יִי בַּמִּשְׁכָּנָא דְּסִדְּוִיתָא

It was on the next day, Moshe came
inside the Tent of the Testimony, and
behold! The staff of Aharon blossomed
for the house of Levi, a blossom came
forth, and bloomed buds and bore ripe
almonds.

וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּבִתְרוּהִי וַעֲלָא מֹשֶׁה לְמִשְׁכָּנָא דְּסִדְּוִיתָא
וְהָא נָעָא חוֹטְרָא דְּאֶהֱרֹן לְבֵית לֵוִי וְאַפֵּק לְבָלְבִין וְאַנֵּץ
נֵץ וְכַפִּית שִׁיגְדִין

22 וַיֵּנַח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֵּה לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת:

23 וַיְהִי מִמָּחָרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל הָעֵדֻת וַהֲנִיחָהּ

פָּרַח מִטֵּה־אֶהֱרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֵּצֵא פֶרַח וַיֵּצֵץ

the next day
the almond (tree or nut) properly
צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים :

ויצא פרח. כמשמעו:

ציץ. הוא חנטת הפרי כשהפרח נופל:

ויגמל שקדים. כשהוכר הפרי הוכר שהן שקדים לשון (בראשית כא, ח) ויגדל הילד ויגמל ולשון זה מצוי בפרי האילן כמו (ישעיה יח, ה) ובוסר גומל יהיה נצה. ולמה שקדים, הוא הפרי הממהר להפריח מכל הפירות אף המעורר על הכהונה פורענותו ממהרת לבא כמו שמצינו בעוזיה (ד"ה ב כו, יט) והצרעת זרחה במצחו (מדרש אגדה) ותרגומו וכפית שגדין כמין אשכול שקדים יחד כפותים זה על זה:

Moshe then brought out all the staffs
from before Adonoy to all Bnei Yisroel,
and each (man) saw, and retrieved his
staff.

וַאֲפִיק מֹשֶׁה יָת כָּל חוֹטְרֵי מִן קֶדֶם יִי לְוֹת כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַאֲשֶׁתְּמוֹדְעוּ וַנְּסִיבוּ גְבֵר חוֹטְרִיה

24 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמַּטֵּה מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־כָּל־בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וַיֵּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטֵּהוּ: (ס)

שישי

Adonoy said to Moshe, “Return the staff of Aharon before the (Ark of) Testimony to be preserved as a symbol to the rebellious people, so that their complaint will end and they not die.”

וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה אָתִיב יֵת חוֹטְרָא דְאַהֲרֹן לְקֶדֶם
סְהִדוּתָא לְמִטְרָא לְאֵת לְעֵמָא סְרְבָנָא וְיִסּוּפִן
תּוֹרְעָמְתָהוֹן מִן קֶדְמִי וְלֹא יָמוּתוּן

25 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הָשִׁב אֶת־מִטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי

complaint

הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לְבְנֵי־מִרְי וְתִכְלֹ תְלוּנָתָם

מִעָלִי וְלֹא יָמָתוּ:

Rashi

למשמרת לאות. לזכרון שבחרתי באהרן הכהן ולא ילוננו עוד על הכהונה:

ותכל תלונתם. כמו ותכלה תלונתם לשון זה שם מפעל יחיד לשון נקבה כמו תלונתם מרמורי"ש בלע"ז ויש חילוק בין תלונותם לתלונתם תלונתם תלונה אחת תלונותם שם דבר בלשון יחיד ואפילו הם תלונות הרבה:

Moshe did (this), as Adonoy commanded him—so he did.

וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דִּי פִקִּיד יי יִתִּיה כּוֹ עֲבָד

Bnei Yisroel said [the following] to Moshe: “Behold, we perish, we are lost—we are all lost.

וַאֲמָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה לְמִימָר הָא מְנָנָא קִטְלָת
חֲרָבָא הָא מְנָנָא בְּלַעַת אֲרַעָא וְהָא מְנָנָא דְמִיתוּ
בְּמוֹתָנָא

26 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה: (ס)

to breathe out

27 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גּוֹעֵנּוּ

אֲבָדְנוּ כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ:

Anyone approaching, who comes close to the Mishkon of Adonoy will die—have we been consigned to die?”

כָּל דְּקָרַב מִקְרַב לְמִשְׁכָּנָא דִּי מָאִית הָא אֲנַחְנָא סִיפִין
לְמָמָת

28 כָּל הַקָּרֵב | הַקָּרֵב אֶל־מִשְׁכַּן יְהוָה יָמוּת הָאֵם תָּמוּנוּ

לְגֹעַ: (ס)

כל הקרב הקרב וגו'. אין אנו יכולין להיות זהירין בכך כולנו רשאים להכנס לחצר אהל מועד ואחד שיקריב עצמו יותר מחבריו ויכנס לתוך אהל מועד ימות:
האם תמנו לגוע. שמא הופקרנו למיתה:

במדבר 18

Adonoy said to Aharon: "You, your sons, and your father's house with you will bear the sin of the Sanctuary, and you, and your sons with you will bear the sin of your kehunah.

וַיֹּאמֶר יי לְאַהֲרֹן אֶתְּ וּבְנֶיךָ וּבֵית אָבוֹךָ עִמָּךְ תִּסְלַחֲוּן עַל חֻבֵּי מִקְדָּשָׁא וְאֶתְּ וּבְנֶיךָ עִמָּךְ תִּסְלַחֲוּן עַל חֻבֵּי כְהֻנַּתְכוֹן

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבֵית־אָבִיךָ אִתָּךְ תִּשָּׂאוּ אֶת־עֹן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אִתָּךְ תִּשָּׂאוּ אֶת־עֹן כְּהֻנַּתְכֶּם :
and so forth

ויאמר ה' אל אהרן. למשה אמר שיאמר לאהרן להזהירו על תקנת ישראל שלא יכנסו למקדש (ספרי קיז):
אתה ובניך ובית אביך. הם בני קהת אבי עמרם (שם קטז):
תשאו את עון המקדש. עליכם אני מטיל עונש הזרים שיחטאו בעסקי הדברים המקודשים המסורים לכם הוא האהל והארון והשלחן וכלי הקדש אתם תשבו ותזהירו על כל זר הבא ליגע:
ואתה ובניך. הכהנים:
תשאו את עון כהונתכם. שאינה מסורה ללויים ותזהירו הלויים השוגגים שלא יגעו אליכם בעבודתכם:

Also, your brothers, the tribe of Levi—the tribe of your father—bring to you, and they shall join you, and serve you, you and your sons with you, before the Tent of Testimony.

וְאַף יְת אֶחָיִךְ שִׁבְטָא דְלֹוי שִׁבְטָא דְאַבְיוֹךָ קָרִיב לְוָתְךָ וַיִּתְּסְפוּן עֲלֶיךָ וַיִּשְׁמְשׁוּנָךְ וְאֶתְּ וּבְנֶיךָ עִמָּךְ קָדָם מִשְׁכַּנָּא דְסִדְוֹתָא

2 וְגַם אֶת־אֶחָיִךְ מִטֵּה לְוִי שִׁבְט אָבִיךָ הַקָּרֵב אִתָּךְ עֲלֶיךָ וַיִּשְׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אִתָּךְ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדוּת :
properly

Rashi

וגם את אחיך. בני גרשון ובני מררי:

וילוו. ויתחברו אליכם להזהיר גם את הזרים מלהתקרב אליהם:

וישרתוך. בשמירת השערים ולמנות מהם גזברין ואמרכלין (שם. זבחים נז):

They shall guard their duties to you
and all the duties of the Tent, but to the
holy furniture or to the Altar they must
not approach, that neither they, nor you,
shall die.

3 וְשָׁמְרוּ מִשְׁמֵרֹתָיִךְ וּמִשְׁמֵרֹת כָּל־הָאֵהָל אֲף־אֶל־כָּל־יְהוָה

הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא־יָמֻתוּ גַם־הֵם

גַּם־אַתָּם:

וַיִּטְרוּן מִטְרֹתָיִךְ וּמִטְרֹת כָּל מִשְׁכָּנָא בְּרַם לְמַנִּי קוּדְשָׁא
וּלְמִדְבָּחָא לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא יָמֻתוּן אֲף אֵינִין אֲף אַתּוֹן

They shall join you and guard the
duties of the Tent of Meeting—all the
service of the Tent, but a commoner, [a
non-kohein] should not approach you.

4 וְנָלוּ עֲלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֵרֹת אֵהָל מוֹעֵד לְכָל עֲבֹדַת

הָאֵהָל וְזָר לֹא־יִקְרַב אֲלֵיכֶם:

וַיִּתּוֹסְפוּן עֲלֶיךָ וַיִּטְרוּן יֵת מִטְרַת מִשְׁכָּן וּמִנָּא לְכָל
פּוֹלְחֵן מִשְׁכָּנָא וְחִילוּנֵי לֹא יִקְרַב לְוִתְכוֹן

Rashi

וזר לא יקרב אליכם. אתכם אני מזהיר על כך:

You shall discharge the sacred duties
and the duties of the Altar, so that there
will be no more wrath on Bnei Yisroel.

5 וְשָׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֵרֹת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת מִשְׁמֵרֹת הַמִּזְבֵּחַ

וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וַיִּטְרוּן יֵת מִטְרַת קוּדְשָׁא וַיִּתְּ מִטְרַת מִדְבָּחָא וְלֹא יִהְיֶה
עוֹד רוּגְזָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Rashi

ולא יהיה עוד קצף. כמו שהיה כבר שנאמר (במדבר יז, יא) כי יצא הקצף (ספרי):

Behold, I have brought your brothers
the Levites from among Bnei Yisroel,
given to you as a gift—for Adonoy—to
perform the work of the Tent of
Meeting.

וְאֵנָּה הִיא קְרִיבִית יְת אַחִיכֹן לְאִי מִגּוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְכוֹן מִתְּנָה יְהִיבִין קֶדֶם יְיָ לְמַפְלַח יְת פּוֹלְחֹן מִשְׁכָּן
וְמִנָּה

6 וְאֵנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לָכֶם מִתְּנָה נְתָנִים לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד:

Rashi

לכם מתנה נתנים. יכול לעבודתכם של הדיוט תלמוד לומר לה' כמו שמפורש למעלה לשמור משמרת גזברין ואמרכלין:

You and your sons with you shall guard
your kehunah [duties] regarding the
Altar and all that is within the Curtain
—you shall serve—the service, as a gift,
I give the kehunah to you, and the
commoner who approaches shall be
killed.”

וְאֵת וּבְנֶיךָ עִמָּךְ תִּטְרוּן יְת כְּהוֹנֵתְכוֹן לְכָל פִּתְגָם
מִדְּבָרָא וּלְמַגִּיז לְפָרוּכָתָא וְתַפְלָחוֹן פּוֹלְחֹן מִתְּנָה אִיהָב
יְת כְּהוֹנֵתְכוֹן וְחִילוּנִי דִיקָרֵב יִתְקַטֵּיל

7 וְאֵתָהּ וּבְנֵיהָ אֶתָּךְ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֹנִתְכֶם לְכָל־דָּבָר

הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעַבְדֵתֶם עֲבֹדַת מִתְּנָה אֶתָּן
a
separatrix

אֶת־כְּהֹנִתְכֶם וְהִזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: (ס)

Rashi

עבדת מתנה. במתנה נתתיה לכם:

Adonoy spoke to Aharon: "Behold I have given you the guarding of my terumah-gifts, and all the hallowed things of Bnei Yisroel, to you and your children I give them for consecration, as a portion forever.

וּמִלִּיל יְיָ עִם אֶהְרֹן וְאֵנָּה הָא יְהִבִּית לָךְ יֵת מִטְרַת
אֶפְרָשֹׁתַי לְכָל קֹדֶשֶׁיִּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהִבְתִּינוּן
לְרִבּוֹ וּלְבָנָיִךְ לְקִיָּם עֲלֵם

8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן וְאָנִי הִנֵּה נֹתַתִּי לָךְ אֶת־מִשְׁמֶרֶת
תְּרוּמָתִי לְכָל־קֹדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לָךְ נֹתַתִּים לְמִשְׁחָה
וּלְבָנֶיךָ לְחֶק־עוֹלָם:

Rashi

ואני הנה נתתי לך. בשמחה. לשון שמחה הוא זה כמו (שמות ד, יד) הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבם משל למלך שנתן שדה לאוהבו ולא כתב ולא חתם ולא העלה בערכאין בא אחד וערער (עליו) על השדה אמר לו המלך כל מי שירצה יבא ויערער לנגדך הריני כותב וחותרם לך ומעלה בערכאין אף כאן לפי שבא קרח וערער כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה בברית מלח עולם ולכך נסמכה פרשה זו לכאן (חולין קלג. ספרי קיז):
משמרת תרומתי. שאתה צריך לשמרן בטרה:
למשחה. לגדולה (ספרי שם):

This is yours from the most holy from the fire, [of] all their sacrifices—their minchah-offerings, their sin-offerings and their guilt-offerings which they return to Me shall be most holy to you and your sons.

דִּין יְהִי לָךְ מִקֹּדֶשׁ קֹדֶשֶׁיִּא מוֹתֵר מִן אֲשֶׁתָּא כָּל
קוֹרְבָּנָהוֹן לְכָל מִנְחָתָהוֹן וּלְכָל חַטֹּאתָהוֹן וּלְכָל אֲשֶׁמָּהוֹן
דִּי יְתִיבוֹן קֳדָמִי קֹדֶשׁ קֹדֶשֶׁיִּן דִּילָךְ הִיא וּלְבָנֶיךָ

9 זֶה־יְהִיָּה לָךְ מִקֹּדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים מִן־הָאֵשׁ כָּל־קֹרְבָּנָם
לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־חַטָּאתָם וּלְכָל־אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ
לִי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים לָךְ הוּא וּלְבָנֶיךָ:

Rashi

מן האש. לאחר הקטרת האשים:
כל קרבנם. כגון זבחי שלמי צבור (שם):
מנחתם חטאתם ואשם. כמשמעו:
אשר ישיבו לי. זה גזל הגר (שם):

You shall eat it in the supremely holy (place), every male may eat it—it shall be holy to you.

בְּקֹדֶשׁ קוֹדְשִׁין תִּכְלוּנֶיהָ כָּל זָכוֹרָא יִיכּוֹל יְתִיהָ
קוֹדֶשׁא יְהִי לָךְ

10 בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים תֹּאכְלוּנּוּ כָּל־זָכָר יֹאכַל אֹתוֹ קֹדֶשׁ
יְהִי־לָךְ:

Rashi

בקדש הקדשים תאכלנו וגו'. למד על קדשי קדשים שאין נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהונה (שם):

Their terumah-gift is yours, of all of the wave-offerings of Bnei Yisroel I give to you and to your sons and daughters that are with you as an everlasting portion; all those ritually pure in your house may eat it.

וְדִין לָךְ אֶפְרָשׁוֹת מִתְּנוּפֹתָיו לְכָל אֲרָמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לָךְ יִהְיֶינּוּ וְלִבְנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ עֲמֶךָ לְקִיָּם עָלֶם כָּל
דָּדְכִי בְּבֵיתְךָ יִיכּוֹל יְתִיהָ

11 וְזֶה־לָּךְ תְּרוּמַת מִתְּנֶם לְכָל־תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ
נְתָתִים וְלִבְנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ לְחֶק־עוֹלָם כָּל־טָהוֹר
בְּבֵיתְךָ יֹאכַל אֹתוֹ:

Rashi

תרומת מתנם. המורם מן התודה ומהשלמים ואיל נזיר:
לכל תנופות. שהרי אלו טעונין תנופה (שם):
כל טהור. ולא טמאים (ספרי). דבר אחר כל טהור לרבות אשתו:

The best of the oil, and the best of the wine and grain—their terumah-gift that they present to Adonoy—I have given to you.

כָּל טוֹב מִשֶּׁח וְכָל טוֹב חֶמֶר וְעֵבֹר רֵאשִׁיתָיו דִּי
יִתְּנוּ קֶדֶם יְיָ לָךְ יִהְיֶינּוּ

12 כָּל חֵלֶב יִצְהָר ^{oil} וְכָל־חֵלֶב תִּירוֹשׁ ^{new wine} וְדִגְּאֵן רֵאשִׁיתָם
אֲשֶׁר־יִתְּנוּ לַיהוָה לָךְ נְתָתִים:

Rashi

ראשיתם. היא תרומה גדולה:

The first fruits of all that is in their land,
which they bring before Adonoy, shall
be yours; all those ritually pure in your
house may eat it.

בְּכוֹרֵי כָּל דֵּי בְּאֶרְצָהוֹן דֵּי יִיתּוֹן קָדָם יְיָ דִּילָךְ יְהִי כָּל
דְּדָכִי בְּבֵיתְךָ יִכְלְגִיָּה

Everything consecrated in Israel shall be
yours.

כָּל חֲרָמָא בְּיִשְׂרָאֵל דִּילָךְ יְהִי

Every firstling of every being which
they offer before Adonoy—man or beast
—shall be yours; but you must redeem
the firstborn of man and redeem the
firstborn of unclean beasts.

כָּל פֶּתַח וְלֵדָא לְכָל בְּשָׂרָא דֵּי יִקְרְבוּן קָדָם יְיָ בְּאַנְשָׂא
וּבְבַעֲיָרָא יְהִי לָךְ בְּרֵם מִפְּרִק תַּפְרוֹק יֵת בּוֹכְרָא
דְּאַנְשָׂא וְיֵת בּוֹכְרָא דְּבַעֲיָרָא מְסַאָבָא תַּפְרוֹק

Its redemption—from a month old you
should redeem them—the valuation is
five silver sela'im of holy silver
shekalim which is twenty gerah.

וּפּוֹרְקָנִיָּה מִבֶּר יִרְחָא תַּפְרוֹק בְּפוֹרְסָנִיָּה כֶּסֶף חֲמִשָּׁא
סֻלְעִין בְּסֻלְעֵי קוּדְשָׁא עֲשָׂרִין מְעִין הוּא

13 בְּכוֹרֵי כָּל-אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר-יָבִיאוּ לַיהוָה לָךְ יִהְיֶה
כָּל-טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ:

14 כָּל-חֲרָם בְּיִשְׂרָאֵל לָךְ יִהְיֶה:

15 כָּל- פֶּטֶר ^{a fissure} רֶחֶם לְכָל-בֶּשָׂר אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לַיהוָה
בְּאָדָם וּבְבִהֶמָּה יִהְיֶה-לָּךְ אֵךְ | פְּדָה תַּפְדָּה אֶת בְּכוֹר
הָאָדָם וְאֶת בְּכוֹר-הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה תַּפְדָּה:

16 וּפְדוּיוֹ מִבֶּן-חֹדֶשׁ תַּפְדָּה בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שֶׁקָלִים
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֲשָׂרִים גֵּרָה ^{a gerah or small weight} הוּא:

However, a firstborn ox, a firstborn sheep or firstborn goat do not redeem because they are holy; sprinkle their blood on the altar and burn their fats as a fire-offering as a pleasing fragrance to Adonoy.

בָּרֶם בּוֹכֵרָא דְתוֹרָא אוּ בּוֹכֵרָא דְאִמָּרָא אוּ בּוֹכֵרָא
דְּעִזָּא לֹא תִפְרוֹק קוּדְשָׁא אֵינּוּן יֵת דְּמִהוּן תִּזְרוֹק עַל
מִדְבָּחָא וְיֵת תִּרְבֵּהוּן תְּסִיק קוֹרְבָן לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעְיוֹא
קָדֶם יי

Their flesh is yours; like the breast which is waved and like the right thigh—it shall be yours.

וּבִשְׂרָהוֹן יְהִי לָךְ כְּחֻדָּיָא דְאַרְמוּתָא וּכְשִׂקָא דִּימִינָא
דִּילָךְ יְהִי

17 אֵף בְּכוֹר־שׁוֹר אוֹבְכוֹר כְּשֶׁב ^{young sheep} אוֹבְכוֹר עֵז לֹא
תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת־דָּמָם ^{to sprinkle} תִּזְרוֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת־חֲלָבָם תִּקְטִיר אֵשָׁה לְרִיחַ נִיחַח לַיהוָה:

18 וּבִשְׂרָם יִהְיֶה־לָּךְ כְּחֻזָּה הַתְּנוּפָה ^{the leg} וּכְשִׁוֶּק הַיָּמִין לָךְ
יִהְיֶה:

Rashi

כחזה התנופה וכשוק הימין. של שלמים שנאכלים לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה אחד אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה אחד (זבחים נו. ספרי קיח):
לך יהיה. בא רבי עקיבא ולמד הוסיף לך הכתוב הויה אחרת שלא תאמר כחזה ושוק של תודה שאינו נאכל אלא ליום ולילה (ספרי שם):

All of the sacred terumah-gifts that Bnei Yisroel offer to Adonoy, I have given to you, your sons and daughters with you as an everlasting portion; an eternal covenant of salt before Adonoy to you and your children that are with you."

כָּל אִפְרָשׁוֹת קוּדְשִׁיא דִּי יִפְרָשׁוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָדֶם יי
יְהִיבִית לָךְ וּלְבָנֶיךָ וּלְבָנֶיךָ עִמָּךְ לְקַיִם עִלָּם קַיִם מְלַח
עִלָּם הִיא קָדֶם יי לָךְ וּלְבָנֶיךָ עִמָּךְ

19 כָּל | תְּרוּמַת הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִרְיֻמוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
נִתַּתִּי לָךְ וּלְבָנֶיךָ וּלְבָנֶיךָ אִתָּךְ לְחֶק־עוֹלָם בְּרִית מְלַח
עוֹלָם הוּא לִפְנֵי יְהוָה לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אִתָּךְ:

Rashi

כל תרומת הקדשים. מחיבתה של פרשה זו כללה בתחלה וכללה בסוף ופרט באמצע (שם):
ברית מלח עולם. כרת ברית עם אהרן בדבר הבריא ומתקיים ומבריא את אחרים (שם):
ברית מלח. כברית הכרותה למלח שאינו מסריח לעולם:

Adonoy said to Aharon: "You will have no inheritance in their land, and you will not have a share among them; I am your inheritance and portion among Bnei Yisroel.

20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנָּחַל וְחֶלֶק

לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ וְנַחֲלָתְךָ בְּתוֹךְ בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל: (ס)

וַיֹּאמֶר יְיָ לְאַהֲרֹן בְּאַרְעֵהוֹן לֹא תַחֲסִין וְחוֹלֶק לֹא יִהְיֶה
לְךָ בִּבְנֵיהֶן מִתְּנֶן דִּי יִהְיֶה לְךָ אֲנִי חוֹלְקְךָ וְאַחֲסִנְתְּךָ
בְּגוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

Rashi

וחלק לא יהיה לך בתוכם. אף בביזה (ספרי קיט):

שביעי

Behold, I have given to the sons of Levi all the tithes in Israel for an inheritance in return for their service which they perform—the service of the Tent of Meeting.

21 וּלְבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל־מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֶלֶף

עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־הֵם עֹבְדִים אֶת־עֲבֹדַת אֱהֹל מוֹעֵד:

וּלְבְנֵי לֵוִי הָאֵל יִהְיֶה כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחֲסִנָּה
חֶלֶף פּוֹלֶחְנֵהוֹן דִּי אֲיִנוֹן פְּלִחִין יֵת פּוֹלֶחֶן מִשְׁכָּן זְמָנָה

Bnei Yisroel shall no longer approach the Tent of Meeting, to become guilty and die.

22 וְלֹא־יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֱהֹל מוֹעֵד לְשָׂאת

חֲטָא לְמוֹת:

וְלֹא יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁכָּן זְמָנָה לְקַבֵּל
חוֹבָא לְמָמַת

The Levi[tes]—[they] shall perform the service of the Tent of Meeting and they will bear their guilt; it is an everlasting decree—throughout your generations—among Bnei Yisroel they (the Levites) shall have no inheritance.

וַיִּפְלְחוּ לְוָאֵי אֵינוֹן יֵת פּוֹלְחֵן מִשְׁכַּן זִמְנָא וְאֵינוֹן
יִקְבְּלוּ חֻבִּיהוֹן קִימָם עָלֵם לְדִרְיֹכוֹן וּבְגוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
יִחְסְנוֹן אַחֲסָנָא

Rashi

והם. הלויים ישאו עונם של ישראל שעליהם להזהיר הזרים מגשת אליהם:

For the tithe of Bnei Yisroel which they must set aside to Adonoy as a terumah-gift I gave to the Levites as an inheritance; therefore, I told them: 'among Bnei Yisroel they shall have no inheritance.'"

אֲרִי יֵת מַעֲשָׂא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי יִפְרִשׁוּן קָדָם יי
אַפְרָשׁוּתָא יְהִיבִית לְוָאֵי לְאַחֲסָנָא עַל כֵּן אֲמַרִית לְהוֹן
בְּגוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְסְנוֹן אַחֲסָנָא

Rashi

אשר ירימו לה' תרומה. הכתוב קראו תרומה עד שיפריש ממנו תרומת מעשר (ספרי שם):

Adonoy spoke to Moshe, saying:

וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר

23 וְעָבַד הַלְוִי הוּא אֶת-עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עוֹנָם

חֲקֵת עוֹלָם לְדִרְתִּיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ

נַחֲלָה:

24 כִּי אֶת-מַעֲשֵׂר בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה תְּרוּמָה

נִתַּתִּי לְלוּיִם לְנַחֲלָה עַל-כֵּן אֲמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ נַחֲלָה: (פ)

25 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

“Speak to the Levites and say to them:
‘When you take the tithe from Bnei
Yisroel, which I gave you from them for
your inheritance, set aside from it the
terumah-gift of Adonoy, a tithe of the
tithe.

וּלְלוֹאֵי תְּמַלִּיל וְתִימַר לְהוֹן אֲרִי תִּסְבוּן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יֵת מַעֲשֵׂרָא דִּי יְהֻבִּית לְכוּן מִנְהוֹן בְּאַחֲסִנְתִּיכוֹן
וְתַפְרִשׁוּן מִנִּיה אֶפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מַעֲשֵׂרָא מִן מַעֲשֵׂרָא

Your terumah-gift will be considered
the same as grain from the granary and
[wine and oil of] fully ripened fruit
from the cistern.

וְתִתְחַשֵּׁב לְכוּן אֶפְרָשׁוּתִיכוֹן כְּעִבּוּרָא מִן אֲדָרָא
וְכַמְלָאָתָא מִן מַעְצָרָתָא

26 וְאֶל־הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תִקְחוּ מֵאֵת

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֹׂר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאֵתָם

בְּנִחֲלַתְכֶם וְהִרְמַתֶם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת יְהוָה מַעֲשֹׂר

מִן־הַמַּעֲשֹׂר:

27 וְנִחְשֵׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגָן מִן־ הַגֶּרֶן וְכַמְלָאָה

מִן־ הַיֵּקֵב : winery

Rashi

ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגרן. תרומת מעשר שלכם אסורה לזרים ולטמאים וחייבין עליה מיתה וחומש כתרומה גדולה
שנקראת ראשית דגן מן הגרן:
וכמלאה מן היקב. כתרומת תירוש ויצהר הניטלת מן היקבים:
מלאה. לשון בישול תבואה שנתמלאת:
יקב. הוא הבור שלפני הגת שהיין יורד לתוכו וכל לשון יקב חפירת קרקע הוא וכן (זכריה יד, י) יקבי המלך הוא ים אוקיינוס
חפירה שחפר מלכו של עולם:

So must you, too, set aside the terumah-
gift of Adonoy from all your tithes
which you take from Bnei Yisroel; give
from them the terumah-gift of Adonoy
to Aharon the kohein.

כִּן תַּפְרִשׁוּן אַף אֶתוֹן אֶפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מִכָּל
מַעֲשֵׂרְתֵיכוֹן דִּי תִּסְבוּן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתְּנוּן מִנִּיה יֵת
אֶפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ לְאַהֲרֹן כֹּהֵנָא

28 כִּן תְּרִימוּ גַם־אֵתָם תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל מַעֲשֵׂרְתֵיכֶם

אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת

יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן:

כן תרימו גם אתם. כמו שישראל מרימים מגרנם ומיקביהם תרימו גם אתם ממעשר שלכם כי הוא נחלתכם:

From all your gifts you must set aside
all of the terumah-gifts of Adonoy; from
each thing—its finest part—the part
that is to be consecrated.'

29 מִכָּל מִתְּנִיתֶיכֶם תְּרִימוּ אֶת כָּל־תְּרוּמַת יְהוָה

מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ:

מִכָּל מִתְּנִיתֶיכֶם תְּפָרְשׁוּן יֵת כָּל אֶפְרָשׁוּתָא דִּי מִכָּל

שׁוּפְרִיָּה יֵת מִקְדָּשִׁיה מִנִּיה

מכל מתנתיכם תרימו את כל תרומת ה'. בתרומה גדולה הכתוב מדבר שאם הקדים לוי את הכהן בכרי וקבל מעשרותיו קודם שיטול כהן תרומה גדולה מן הכרי צריך להפריש הלוי מן המעשר תחלה אחד מחמשים לתרומה גדולה ויחזור ויפריש תרומת מעשר (ספרי קכא):

Say to them: 'When you set aside the
finest part of it, it will be considered for
the Levites like the produce of the
granary and the produce of the cistern.

30 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּהִרְיָמְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנִחְשַׁב

לְלוֹיִם כְּתִבּוּאָת גֶּרֶן וְכְתִבּוּאָת יָקֵב:

וְתִימַר לְהוֹן בְּאֶפְרָשׁוּתֶיכֶם יֵת שׁוּפְרִיָּה מִנִּיה וְיִתְחַשַּׁב

לְלוֹאִי כְּעֵלְלַת אֲדָרָא וְכְעֵלְלַת מַעְצָרְתָא

בהרימכם את חלבו ממנו. לאחר שתרימו תרומת מעשר ממנו:

ונחשב. המותר ללוי חולין גמורין:

כתבואת גרן. לישראל שלא תאמר הואיל וקראו הכתוב תרומה שנאמר כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה יכול יהא כולו אסור תלמוד לומר ונחשב ללוי כתבואת גרן מה של ישראל חולין אף של לוי חולין (שם קכב):

You may consume it anywhere—you
and your household; since it is the
reward for your service in the Tent of
Meeting.

31 וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מְקוֹם אַתֶּם וּבְיִתְכֶם כִּי־שָׂכָר הוּא

לָכֶם חֶלֶף עֲבֹדַתְכֶם בְּאֶהֱל מוֹעֵד:

וְתִיכְלוּן יִתִּיה בְּכָל אֲתֵר אֲתוֹן וְאִנְש בְּתִיכּוֹן אֲרִי אֲגָרָא

הוא לכוֹן חֶלֶף פְּלִחְנִכּוֹן בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא

בכל מקום. אפילו בבית הקברות (שם):

You will not bear a sin because of it,
when you separate its best part; but
sacred things of Bnei Yisroel you must
not profane, and you will not die.”

וְלֹא תִקְבְּלוּן עָלוֹהֵי חֻבָּא בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן יֵת שׁוּפְרִיָּה

מִנִּיהַ וְיֵת קוֹדֶשִׁיָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא תַחֲלִלוּן וְלֹא

תָּמוּתוֹן

32 וְלֹא־תִשָּׂאוּ עָלֶיךָ חָטָא בְּהַרְיַמְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ

וְאֶת־קֹדֶשִׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלִלוּ וְלֹא תָמוּתוּ: (פ)

Rashi

ולא תשאנו עליו חטא וגו'. הא אם לא תרימו תשאנו חטא (יבמות פט):

ולא תמותו. הא אם תחללו תמותו (בכורות כו, ב):

I Samuel 11:14-12:22

הפטרה — שמואל א

הפטרה

שמואל א 11

Shmuel said to the people, "Come and
let us go to Gilgol, and renew the
kingdom there."

All the people went to Gilgol; there,
they made Shaul king, before Adonoy,
at Gilgol. There they offered peace-
offerings before Adonoy; and there
Shaul rejoiced—and all the men of
Yisroel—greatly.

14 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לָכוּ וְנִלְכָּה הַגִּלְגָּל וְנַחֲדָשׁ

שֵׁם הַמְּלֻכָּה:

15 וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל לִפְנֵי

יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה

וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מָאד: (פ)

שמואל א 12

Shmuel said to all of Yisroel, "Behold, I have listened to you, to everything that you have said to me, and I crowned a king over you.

Now, behold, the king marches before you. I have aged and become gray, and my sons are here with you. And as for me, I have led you from my youth until this day.

Here I am; testify against me in Adonoy's presence and in the presence of His anointed one. Whose ox have I taken or whose donkey have I taken? Whom have I robbed? Whom have I oppressed? From whom have I taken a bribe to look away from him? [Tell me,] and I will give it back to you."

And they said, "You have neither robbed us nor have you oppressed us; nor you have taken anything from anyone."

He said to them, "Adonoy is your witness, and His anointed one is a witness this day, that you have not found anything in my hand." And they said [as one], "Witnessed."

1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְּקֻלְכֶם
לְכָל אֲשֶׁר-אַמַּרְתֶּם לִי וְאִמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ:

2 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ | מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וְאֲנִי זָקֵן
וְשִׁבְתִּי ^{properly} וּבְנֵי הַגִּם אִתְּכֶם וְאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם
^{was}
^{awakened} מִנְעָרִי עַד-הַיּוֹם הַזֶּה:

3 הֲנִנִי עֲנֵנוּ בִּי נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת-שׁוֹרִי | מִי
לְקַחְתִּי וְחִמּוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת-מִי ^{to press}
^{upon} עֲשָׂקְתִּי אֶת-מִי
^{to crack in}
^{pieces} וּמִיד־מִי לְקַחְתִּי כֶּפֶר וְאֶעֱלִים עֵינַי בּוֹ
וְאָשִׁיב לָכֶם:

4 וַיֹּאמְרוּ לֹא עָשָׂקְתָנוּ וְלֹא רָצוּתָנוּ וְלֹא לְקַחְתָּ מִי־אִישׁ
מֵאֻמָּה:

5 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בְּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי
לֹא מִצְאָתֶם בְּיָדִי מֵאֻמָּה וַיֹּאמֶר עַד: (פ)

Shmuel then said to the people,
"Adonoy [is the One] Who produced
Moshe and Aharon, and Who brought
your forefathers up from the land of
Egypt.

And now, stand up, and I shall enter
into judgment with you before Adonoy
[concerning] all the righteous acts of
Adonoy that He has done with you and
with your forefathers.

When Yaakov came to Egypt and your
forefathers cried out to Adonoy,
Adonoy sent Moshe and Aharon, and
they brought your forefathers out of
Egypt, and settled them in this place.

But they forgot Adonoy, their God, and
He delivered them into the hand of
Sisera, commander of Chatzor's army,
and into the hand of the Philistines, and
into the hand of the king of Moav, and
they fought against them.

They cried out to Adonoy, and said, 'We
have sinned, for we have forsaken
Adonoy, and we have worshiped the
Baalim and the Ashtaros. But now, save
us from the hand of our enemies, and
we will worship You.'

6 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מֹשֶׁה
וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֲשֶׁר הֵעֲלָה אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

7 וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ ^{to place} וְאִשְׁפֹּטָה אֹתְכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת
כָּל־צַדִּיקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶם:

8 כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרַיִם וַיִּזְעֻקוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה
וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם
מִמִּצְרַיִם וַיֵּשְׁבוּם בְּמָקוֹם הַזֶּה:

9 וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא
שָׂר־צָבָא חָצוֹר וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֲמוּ
בָּם:

10 וַיִּזְעֻקוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ [וַיֹּאמְרוּ] חָטָאנוּ כִּי עֲזַבְנוּ
אֶת־יְהוָה וְנִעֲבָד אֶת־הַבְּעֻלִּים וְאֶת־הָעִשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה
הַצִּילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנִעֲבֹדְךָ:

And Adonoy sent Yeruba'al and Bedan and Yiphtoch and Shmuel. He saved you from the hand of your enemies from all around, and you dwelt in security.

And when you saw that Nochosh, king of the Ammonites, came upon you, you said to me, 'No, for a king shall reign over us.' But Adonoy, your God, is your King.

And now, here is the king whom you have chosen, whom you have requested. Behold, Adonoy has set him over you as king.

If you will fear Adonoy and worship Him and obey Him and you will not rebel against the word of Adonoy, then both you and the king who reigns over you shall be; following after Adonoy, your God.

But if you do not obey Adonoy, and you rebel against the word of Adonoy, then Adonoy's hand will be against you and against your forefathers.

Now, stand up and see this great thing that Adonoy will do before your eyes.

11 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יִרְבֵּעֵל וְאֶת־בְּדוֹן וְאֶת־יִפְתָּח

וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיַּצִּל אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ

בְּטָח:

12 וַתֵּרְאוּ כִּי־נִחַשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי

לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם מְלַכְכֶם:

13 וַעֲתָה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה

נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ:

14 אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא

to be bitter

תִּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם גַּם־אִתָּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ

אֲשֶׁר מֶלֶךְ עֲלֵיכֶם אַחֵר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

15 וְאִם־לֹא תִשְׁמָעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה

וְהִיתָה יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבְאַבְתֵּיכֶם:

16 גַּם־עֲתָה הִתְיַצְבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר

יְהוָה עֹשֶׂה לְעֵינֵיכֶם:

Is today not the [season of the] wheat harvest? I shall call to Adonoy and He will send thunder and rain; then you will know and see that your evil is great, that you have done in the eyes of Adonoy, in demanding a king for yourselves."

Shmuel called to Adonoy, and Adonoy sent thunder and rain on that day; and all the people greatly feared Adonoy and Shmuel.

All the people said to Shmuel, "Pray on behalf of your servants to Adonoy, your God, that we not die; for we have added evil upon all of our sins, by demanding a king for ourselves."

Shmuel said to the people, "Do not fear. You have done all this evil, but do not turn away from following Adonoy, rather serve Adonoy with all your hearts.

Do not turn away, for [then you would] pursue futilities that cannot help or save, for they are futile.

For Adonoy shall not abandon His people for the sake of His great Name; for Adonoy has sworn to make you for a nation [dedicated] to Him.

17 הָלוֹא קְצִיר־חֲטִיב ^{wheat} הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן

קָלֹת וּמָטָר וְדַעְו וּרְאוּ כִּי־רַעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם
בְּעֵינֵי יְהוָה לְשָׂאוֹל לָכֶם מֶלֶךְ: (ס)

18 וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קָלֹת וּמָטָר בַּיּוֹם
הַהוּא וַיִּירָא כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל:

19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הֲתַפְּלֵל בְּעַד־עַבְדֶּיךָ
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל־נַמּוֹת כִּי־יִסָּפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ
רָעָה לְשָׂאֵל לָנוּ מֶלֶךְ: (ס)

20 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אֶל־תִּירְאוּ אֹתָם עֲשִׂיתֶם אֵת
כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אֲךָ אֶל־תִּסּוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְעַבַּדְתֶּם
אֶת־יְהוָה בְּכָל־לִבְבְּכֶם:

21 וְלֹא תִסּוּרוּ כִּי | אַחֲרָי הַתְּהוֹ אֲשֶׁר לֹא־ יוֹעִילוּ ^{properly} ^{chaos}
וְלֹא יִצְּלוּ כִּי־תְהוֹ הַמָּה:

22 כִּי לֹא־ יִטֹּשׁ ^{properly} יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בְּעַבְדּוֹ שְׁמוֹ ^{properly}
הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֹתְכֶם לְוֹ לְעָם: